

Отже, вважаємо, що спроба представити прототипічну модель ГД дозволяє деяким чином систематизувати існуючі на даний час розвідки і започаткувати нові, які дозволять заглибитись у дослідження окремих аспектів моделі для отримання уточнюючих даних.

Перспективним з цієї точки зору нам видається вивчення моделі іспаномовного гастрономічного дискурсу для виявлення її універсальних і національно-специфічних особливостей.

Література

- Банман П. П. Кулинарный дискурс. Ставрополь : Ставропольское книжное изд-во, 2009. 280 с.
- Буркова П. П. Кулинарный рецепт как особый тип текста : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.19; 10.02.01. Ставрополь. 2004. 29 с.
- Головницкая Н. П. Лингвокультурные характеристики немецкоязычного гастрономического дискурса : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04. Волгоград. 2007. 26 с.
- Дворнікова А. Р., Лісняк С. П. Фразеологізми із гастрономічним компонентом в національних варіантах іспанської мови. *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики*. 2013. Вип. 23. С. 120-129.
- Державецька І. О. Глютонічний дискурс : лексикографічний аспект. *Одеський лінгвістичний вісник : зб. наук. праць*. Одеса : НУ "ОЮА", 2014. № 4. С. 69-72.
- Земскова А. Ю. Лингвосомиотические характеристики англоязычного гастрономического дискурса : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04. Волгоград. 2009. 24 с.
- Кацунова Н. Н. К вопросу о "синонимизации" дискурсов. *Вестник Иркутского государственного лингвистического университета*. 2012. № 2 (19). С. 187-192.
- Косицкая Ф. Л., Зайцева И. Е. Французский гастрономический дискурс и его жанровая палитра. *Вестник ТГПУ*. 2016. № 2 (167). С. 25-29.
- Лашініна О. Л. Національно-культурна своєрідність фразеологічних одиниць німецької мови з гастрономічним компонентом : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04. Херсон. 2016. 22 с.
- Михеева И. В., Михайлова Д. В. Особенности англоязычного гастрономического дискурса как разновидности институционального общения *Теоретические и прикладные аспекты современной науки* : сборник научных трудов по материалам VI Международной научно-практической конференции 31 декабря 2014 г. / Под общ. ред. М. Г. Петровой. – Белгород : ИП Петрова М.Г., 2015. Часть IV. С. 26-32.
- Олянич А. В. Презентационная теория дискурса : дис. ... докт. филол. наук : 10.02.19. Волгоград, 2004. 602 с.
- Олянич А. В. Гастрономический дискурс. Энциклопедия "Дискурсы-Пи". *Дискурс-Пи*. 2015. С. 157-159.
- Половинчак Ю. М. Кулінарно-гастрономічний дискурс соціальних медіа в процесах формування національної ідентичності. *Інформаційно-аналітичний журнал*. Серія Україна : події, факти, коментарі : зб. наук. праць. Київ: НБУ, 2016. № 4. С. 93-99.
- Телкова О. В., Большаков Д. С. Гастрономічний код культури в іспаномовній картині світу. *Молодий вчений*. Херсон. 2016. № 4 (31). С. 419-423.
- Чередникова Е. А. Аксиологические характеристики гастрономического дискурса. *Вестник МГОУ. Серия «Лингвистика»*. 2011. № 5. С. 78-82.
- Файзулліна И. И. Номинация гастрономического дискурса: отражение в языковом сознании жителей полиэтничного города. *Вестник Нижегородского университета им. Н.И. Лобачевского*. 2012. № 5(3). С. 118-125.
- Manuel Villalobos Carlos Degustación semiótica de un pulique cultural: el discurso culinario en Hombres de maíz. *Revista de Filología y Lingüística de la Universidad de Costa Rica*. 2015. URL: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5259420> (дата звернення: 10.10.2019).
- Martínez Alicia Verónica Sánchez La construcción de la identidad cultural a través del discurso culinario. *Actas XV Congreso AIH (Vol. III)*. P. 611-616. URL: https://cvc.cervantes.es/literatura/aih/pdf/15/aih_15_3_047.pdf (дата звернення: 15.09.2019).

(Матеріал надійшов до редакції 27.02.19. Прийнято до друку 6.04.19)

УДК: 811.111:81 373:641.5

DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-1135/2019-76-25>

ФЕСЕНКО І. М.

(Запорізький національний університет)

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ТЕРМІНИ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ: ШЛЯХИ ТА СПОСОБИ ЇХ ТВОРЕННЯ

Наукова стаття присвячена дослідженню способів творення фінансово-економічної термінології сучасної англійської мови. Вивчення спеціальної термінології є досить актуальною проблемою термінознавства. Наукова стаття презентує також особливості перекладу англомовних фінансових та економічних термінів українською мовою.

Ключові слова: термін, термінологія, терміносистема, спеціальна термінологія, мови для спеціальних цілей, загальноживана лексика.

Fesenko I. Financial and economic terms in Modern English: ways and means of their formation. The article is devoted to the

analysis of the special terminology of the English language for special purposes, the ways of its formation and translation into Ukrainian.

It is widely recognized in modern linguistics that there is a close connection between Languages for special Purposes and a Common language. There is some interaction and interrelation between them. Ordinary words of a Common language (everyday words) convey more than their literal meanings. They evoke further images, emotions and reactions on the part of the hearer. The use of words which are set apart from our everyday life enables the scientist to avoid evoking irrelevant and distorting associations. The specialized words of different sciences, if used in their proper contexts, are largely free from distorting associations. It is interesting to note that when a scientific term, originally well-defined, becomes a word of ordinary speech it usually suffers a widening of meaning and acquires a number of associations. The practical part of the given article is fully based on the analysis of the special vocabulary of Language of Special Purposes of Economics and Finance. The economic and financial terms were singled out of more than twenty anglo-american newspapers and magazines and classified according to the spheres of their application. The given scientific article represents a detailed morphological study of more than 200 specialized terms. The terms were also classified in accordance with the ways of the word-formation. Thus we singled out 5 main groups of terms built with the help of affixation, abbreviation, semantic derivation, blending and conversion. The analysis of the terms of Economics and Finance has shown the most productive ways of their formation, which are affixation, compounding and abbreviation. This conclusion was convincingly proved by means of many illustrative examples carefully selected from mass media sources.

Key words: term, terminology, special terminology, a Common language, languages for special purposes.

Англійській спеціальній термінології не характерна автономність у складі загальнолітературної лексики. Ядро її сформувалось внаслідок використання загальноживаних слів англійської мови (a Common language) для номінації нових спеціальних понять у спеціальних мовах (Languages for Special Purposes) [Фесенко 1993, с. 53]. Переосмислення значень загальноживаних слів під впливом термінології відбувається внаслідок використання мовних одиниць в актах непрямої і опосередкованої вторинної номінації. Фінансово-економічні терміни, які будуть **предметом** розгляду у даній статті, утворені на базі загальноживаної лексики, позначають поняття, що стосуються різних сфер фінансової діяльності: кредитно-банківська справа, валютний ринок, інвестиційні процеси, зовнішня і внутрішня торгівля, ринок цінних паперів, зовнішньоекономічна діяльність.

Важливим моментом цього процесу є той факт, що при багатозначності загальноживаного слова для утворення фінансово-економічних термінів використовується одне із значень того чи іншого слова. Особливістю термінологізації є деяка спільна ознака об'єкта термінування і предмета (явища), чия назва використовується у ролі терміна [Завгороднєв 1999, с. 201]. Наукова стаття детально вивчає усі способи утворення англійських термінів: найбільш, а також найменш розповсюджених у сучасній англійській мові. У даній статті вперше зібрані різноманітні приклади спеціальних термінів з періодичних англо-американських видань, які відтворюють повну картину способів та шляхів творення фінансово-економічної термінології сучасної англійської мови.

Стаття є **актуальною** тому, що вона досліджує спеціальні терміни англійської мови сфери економіки і фінансів. Англійська мова у сучасному світі є мовою глобалізації, яка об'єднує усі країни світу (Україна не є винятком) в їх економічній, фінансовій та інших сферах міжнародної соціальної діяльності. **Метою** дослідження є аналіз шляхів і способів творення фінансово-економічної термінології сучасної англійської мови, стаття також наводить приклади перекладу вищезазначених англійських термінів українською мовою.

На сучасному етапі розвитку термінознавства термінологізація загальноживаних лексичних одиниць розглядається як один із продуктивних способів термінотворення. Семантична деривація ґрунтується на звуженні значення слова чи перенесенні значень. Дослідження термінології переконливо доводять, що економічні і фінансові терміни англійської мови переважно утворені на базі загальноживаної лексики і творяться за звичайними нормами англійської мови.

Семантичний спосіб утворення термінів є одним з найбільш продуктивних способів словотвору у сучасній англійській мові. До явища семантичного словотворення, в першу чергу, відносяться різноманітні види переносів та полісемія слова, що виникає внаслідок цього. Зупиняючись на семантичному способі утворення фінансово-економічних термінів,

слід зазначити, що переважна більшість значень цих термінів утворена внаслідок двох семантичних процесів - метафоризації та метонімізації.

В умовах перебудови валютно-фінансового ринку, розвитку зовнішньоекономічної діяльності змінюється, поновлюється професійна лексика суб'єктів цієї діяльності.

Метафоричне перенесення слів загальноживаної лексики здійснюється за: а) подібністю форми; б) подібністю розташування; в) подібністю функції.

А) Метафоричне перенесення за подібністю форми. Слово *balloon* (повітряна куля) реалізує нове термінологічне значення - вид позики, за умовами якого останній платіж на її погашення є значно більшим від попередніх. Слово *bulge* (випуклість, горб) у спеціальному словнику реалізує своє термінологізоване значення: різке підвищення цін.

Наприклад:

But while Democratic critics may wish to challenge the administration's blueprint, political and fiscal constraints will make it hard for them to assert their own priorities (FT. Feb 6, 2017 p.16 - "Democrats challenged in rewriting Trump's budget").

Але хоча демократи можливо й хотіли б оспорити проект бюджету адміністрації президента Трампа, існують певні політичні та фінансові обмеження, що можуть завадити їм відстоювати свої власні пріоритети.

Термін *blueprint* — утворений метафоричним способом за подібністю форми від співзвучного загальнолітературного слова, що означає "світлокопія", оскільки будь-який план, програма, проект зазвичай має матеріальне втілення у вигляді роздрукованого листа паперу.

Б) Метафоричне перенесення за подібністю розташування. Слово *stock* (стовбур дерева, опора) реалізує значення „капітал”, „фонд”. Слово *cover* (кришка, обгортка, чохол) у фінансовій термінології реалізує значення депозитного покриття, ступінь забезпечення фірмою виплати дивідендів і процентів за рахунок прибутку.

В) Метафоричне перенесення за подібністю функції. Слово *hedge* (огорожа, пліт) у переносному значенні вживається для позначення термінової угоди, що складена для страхування від ймовірного падіння цін; *break* (отвір, тріщина, пролом) має значення швидкого і різкого падіння цін; термінологічно словосполучення *bridge financing* має значення тимчасового, проміжного фінансування. До складу цього словосполучення входить слово *bridge*, яке має значення „міст”, „перемичка”.

Метонімія є менш продуктивною порівняно з метафоричним перенесенням значень загальноживаних слів. При метонімічному способі перенесення відбуваються не за подібністю, а за суміжністю понять, інакше кажучи, слово, що є назвою одного предмета чи явища, вживається для визначення іншого предмета чи явища, який перебуває з першим у взаємному зв'язку.

1. Назва процесу або стану може переходити на його кількісний показник: *gold reserves* — *резерви центрального банку у вигляді золота* та одночасно *обсяг цього резерву*; *fineness* — *чистота дорогоцінного металу* і одночасно *проба*, *fudstock* — *запас сирової нафти, скрапленого натурального газу і розмір цього запасу*.

2. Назва процесу чи властивості переходить на предмет, який володіє цією властивістю чи виконує відповідну до процесу функцію або ж є результатом цього процесу: *advertising* — *процес інформації, покликаної допомогти виробнику вигідно реалізувати свою продукцію (товар, послуги, ідею), а покупцеві із користю придбати її; матеріальне вираження реклами у вигляді рекламної листівки, телевізійного ролика тощо*; *act* — *поодинокі дія; офіційний документ, який має юридичну та фінансову вагу*; *exchange agreement* — *укладена на біржі угода купівлі-продажу товарів (як процес і як юридичної ваги документ)*.

3. Назва предмета може переходити з цілого на частину чи з частини на ціле: *currency* — *грошова одиниця країни і тип грошової системи держави (валютна, золота, паперова)*.

До метонімічного способу утворення фінансово-економічних термінів слід віднести численні найменування бірж, торгових палат, організацій, назви фондів, аукціонів за місцем їх дії та функціонування. Часто ці назви вживаються як означення до означуваних слів і дають постійні стійкі терміни-словосполучення, в основі яких лежить метонімічне перенесення: Arab Fund for Economic and Social Development — *Арабський фонд економічного і соціального розвитку*, Chicago Board of Trade — *Чиказька торгова палата*.

Вважаємо за необхідне додати, що деякі дослідники відмежовують термінологізовані слова від слів, усі значення яких термінологічні, називаючи їх відповідно „відносними” та „абсолютними” термінами [Андренко 1980, с.4]. Але, слідом за Журавльовою Т. А., ми не вважаємо необхідним робити таке протиставлення, адже в межах однієї підмови, однієї терміносистеми функціонування „абсолютних” термінів не відрізняється від функціонування „відносних” [Журавлева 1998, с. 124].

Словотворча, або морфологічна номінація пов’язана з використанням похідних термінів, складних слів та абревіатур для найменування предметів, процесів, явищ тощо. Словотворча номінація характерна для будь-якої області знання та в процентному відношенні складає до 30% від всієї кількості термінів [Журавлева 1998, с.131].

Словотворчі засоби грають значну роль в створенні зрозумілої внутрішньої форми терміну, яка слугує засобом його професійної орієнтації. Серед словотворчих засобів ми виділяємо афіксальний спосіб, основоскладання, абревіацію, а також безафіксний спосіб утворення нових термінів.

Продуктивність **афіксального способу** утворення у фінансово-економічних термінів не є такою високою, як в інших наукових термінологіях, наприклад, у хімії, біології, медицині, до складу яких входять численні номенклатурні ряди. В похідних термінів фінансово-економічної термінології можна виділити наступні афікси: префікси — *over-*; *under-*; *re-*; *un-*; суфікси — *-ing*; *-er*; *-ion*; *-able (-ible)*; *-ant*; *-ment*; *-ship*; *-y*; *-ty*; *-ive*; *-or*; *-ee*. Кожен афікс несе певне навантаження, тому виконує деяку семантичну функцію. Наприклад:

Vodafone said it would fund the investment from operating cash flows rather than through an additional \$1bn of funding the group had initially said it would need [FT, Dec. 7, 2016, p. 17]. (Компанія Vodafone повідомила, що інвестування буде здійснюватися шляхом залучання грошових коштів від операційної діяльності, а не додаткового фінансування в розмірі одного мільярда доларів, про яке спочатку говорили представники групи). Доданий до основи дієслова *to fund* суфікс *-ing* надає терміну *funding* ознак конкретної операції.

Похідні терміни із суфіксом *-ing* використовуються переважно для позначення різних торгових операцій, розрахунків, платежів: *trading* — продаж товарів, торгівля; *clearing* — виконання клірингу чеків або векселів; *advertising* — рекламування, рекламна справа.

Не менший термінотворчий потенціал має і суфікс *-er*. Він бере участь у творенні термінів на позначення осіб за виконуваною роботою: *subscriber* — передплатник цінних паперів; *consumer* — споживач; *adviser* — консультант; *affreighter* — фрахтувальник, винаймач судна. Основна маса похідних термінів з цим суфіксом утворена від дієслівних основ. Подібну семантичну функцію виконує і суфікс *-or*: *acceptor* — акцептант (особа, що взяла на себе зобов’язання заплатити за пред’явленим рахунком); *agistor* — власник, який здає в оренду пасовище.

Меншою продуктивністю термінотворення характеризується суфікс *-ant*: *accountant* — кваліфікований бухгалтер, експерт з аналізу балансів і фінансової звітності; *annuitant* — особа, якій виплачується страхова рента (як джерело доходу). За допомогою суфікса *-able* творяться терміни на позначення властивостей економічних реалій, якісних характеристик економічних процесів: *payable* — той, що підлягає оплаті, оплачуваний; *obtainable* — доступний (про ціну); *ostensible* — показний, удаваний (про споживання); *negotiable* — відчужуваний (про чек або вексель), той що може бути переданим.

Суфікс *-ion* і його варіанти також вважається одним із поширених суфіксів у системі сучасного англійського словотвору. Суфікс приєднується до дієслівних основ і утворює слова-терміни зі значенням дії: *amalgamation* — об'єднання, злиття банків, підприємств. Словотвірний суфікс *-ion* є синонімічним суфіксові *-ment*. Терміни із суфіксом *-ment* визначають конкретні дії, стан чи результат дії: *investment* — капіталовкладення, інвестування, *management* — керівництво, менеджмент, організація виробництва, *advertisement*-рекламне оголошення, реклама.

Суфікс *-u* бере участь у творенні тих фінансово-економічних термінів, які позначають певні економічні реалії: *accountancy* — бухгалтерія, *currency* — грошовий обіг, гроші готівкою. Семантичне навантаження суфікса *-ive* інше, ніж у загальноживаній мові — воно чіткіше, конкретніше: *active* — активний, пожвавлений (про попит); *cooperative* — кооперативний, спільний, об'єднаний, *aggregative* — збірний, укрупнений (про показники).

В англійській фінансово-економічній термінології є значна кількість термінів, утворених особливим способом відокремлення форми множини іменника: *amends* — винагорода (компенсація за збитки), *appears* — прострочення (платежу). У таких термінах граматичне закінчення *-s* перетворюється у словотвірний суфікс. Здебільшого ці терміни позначають певну фінансову операцію, роботу, пов'язану з нею.

Словотвірна префіксація у фінансово-економічній термінології подана теж обмеженою кількістю морфем: *un-*; *under-*; *re-*; *over-*. Терміни з префіксом *un-* є похідними утвореннями від основ дієслів чи іменників і мають значення заперечення властивості чи якості, яку виражає основа: *unacceptable* — неприйнятний, *unadjusted* — не скорегований; *unbalance* — нерівновага.

Префікс *under-* вказує на недостатність властивості, недовершеність дії, вираженої у твірній основі: *underdevelopment* — низький рівень економічного розвитку, *underemployment* — неповна зайнятість (робочої сили), *underestimate* — недооцінка, *underimporting* — недостатній імпорт. Із префіксом *re-* в фінансово-економічній термінології утворюються терміни від основ дієслів чи іменників. Фінансові терміни з цим префіксом мають значення повторюваності дії: *reappraisal* — переоцінка; *rebate* — повернення переплати (за товари чи послуги). Префікс *over-* у фінансово-економічній термінології вказує на надмірність того, на що вказує твірне слово: *overcapitalization* — надмірний випуск акцій на суму, що перевищує вартість чистих активів компанії; *overcharge* — завищення цін; *overconsumption* — надмірне споживання.

Серед префіксів, що використовуються в термінології, слід особливо відзначити запозичені з класичних мов: латинської та давньогрецької: *auto-*, *tele-*, *mini-*, *maxi-*, *super-*, *pre-*, *post-*, *sub-*, *inter-*: *automarket* — магазин-автомат; *telework* — телеробота, дистанційна[віртуальна] робота (робота поза межами компанії, офіса (вдома, в іншому місті тощо) з використанням Інтернету або інших засобів зв'язку; *mini-budget* — доповнення та зміни бюджету, що вносяться урядом; *maxiflex* — максіфлекс (найбільш вільний з усіх різновидів системи гнучкого робочого часу); *super-profits* — надприбутки; *pre-bill* — попередній рахунок; *post-testing* — посттестування; *sub-company* — підконтрольна компанія; *interbank* — міжбанківський.

Ряди термінів, що утворюються за допомогою таких інтернаціональних засобів, характеризуються чіткою узгодженістю знаку на значення, і смисл афіксів може бути встановлений навіть поза їх зв'язком з основою.

Не менш продуктивним способом у фінансово-економічній термінології є **основоскладання**, при якому нове слово утворюється внаслідок складання двох основ. За способом об'єднання компонентів в одне складне слово складні фінансово- економічні терміни можна поділити на три групи:

1) терміни, утворені на основі чистого складання незалежних одна від одної основ: *backdate* — датувати чек заднім числом; *deadbeat* — неплатник; *daywork* — робота у денну зміну; *dealership* — фірма, уповноважена вести операції з продажу;

2) терміни, утворені на основі інтерфіксного складання основ. Сполучні елементи -і- та -s- є словотворчими засобами цього способу термінотворення: *daysman* — поденний робітник; *draftsman* — укладач документа; *handicap* — недолік, перешкода (у механізмі конкуренції).

3) терміни, утворені складанням двох елементів за допомогою з'єднувального компонента, вираженого прийменником або артиклем: *off-the-shelf* — той, що є у наявності (для продажу); *in-stock* — той, що є у запасі (в наявності на складі, на руках).

Як зазначає Завгороднєв Ю. А., основна маса англійських складних термінів репрезентована простим складанням двох повнозначних основ. Цей спосіб, зазвичай, поширюється тільки на іменники [Завгороднєв 1999, с. 205].

Наведемо приклад, в якому використовується спосіб основоскладання:

The Nasdaq Composite led the way lower as several technology companies suffered downgrades and internet information group Yahoo announced a management shake-up (FT. Dec 7, 2016р. 32 - "Technology company downgrades hit Nasdaq"). (Позабіржовий індекс цінних паперів Nasdaq продовжував падати після поступового зниження рейтингів компаній, що спеціалізуються на високих технологіях, а також після того, як група Інтернет-компаній Yahoo заявила про реорганізацію структури керівництва).

Абревіація. Назви-абревіатури англійської термінології можна класифікувати на наступні групи:

Перша група утворюється шляхом ініціальної абревіації, на основі словосполучень, що складаються тільки з повнозначних слів: ECU (European Currency Unit), EMS (European Monetary System), VAT (Value Added Tax), IMS (International Monetary Conference).

Друга група утворена за допомогою словосполучень, що ускладнені неповнозначними словами, які не беруть участі в утворенні абревіатури: OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development), SEC (Securities and Exchange Commission), IBES (International Bank for Economic Cooperation), FAO (Food and Agricultural Organization).

Третя група утворюється на основі словосполучень, що містять слова складної структури і навіть на основі слів такого типу: ASA (American Soybean Association), DWT (Deadweight Tons).

Четверта група утворюється на основі словосполучень трьох вищезазначених типів способами розширення: BENDS (both ends), COMEX (Commodity Exchange).

Слід зазначити, що скорочення відносяться до рядів звичайних мовних одиниць не просто, не ототожнюються з ними, а носять вторинний характер, будучи вторинною номінацією будь-якого поняття, оскільки вони виникають в мові не одночасно з появою відповідного поняття, а через деякий час після того, як дане поняття отримало своє вираження у звичайному мовному знаку. Широке розповсюдження різноманітних видів скорочень в термінології дозволяє виділити їх в особливий пласт, який включає скорочення як термінологічних, так і номенклатурних одиниць [Журавлева 1998, с.143].

Проілюструємо використання термінів, утворених способом абревіації: *WTO membership, which Russia hopes to finalise next year, is attracting foreign investors because it will force the country to improve its legal and regulatory systems and to further open its markets* [WSJ, Apr 2, 2017, p. 23]. (Членство в СОТ, яке Росія сподівається остаточно отримати в наступному році, приваблює іноземних інвесторів, оскільки це примусить країну вдосконалити її правову та нормативну бази та ширше відкрити її ринки).

Безафіксний спосіб. Фінансово-економічні терміни, утворені шляхом конверсії, слід віднести до безафіксного способу утворення нових слів. При утворенні нових слів способом конверсії новоутворене слово набуває морфологічних ознак тієї частини мови, у ролі якої це

нове слово виступає. Наприклад, дієслово *to lend* у значенні „давати позику”, утворене від основи іменника *lend* (позика), набуває усіх форм дієвідмінювання, які притаманні англійському дієслову: *lend-s, lend-ed, lend-ing*.

Прикметник, утворений від основи іменника, перетворюється у найменування ознаки: *bank - bank guarantee* (банківська гарантія). Особливо продуктивним спосіб конверсії є у творенні дієслів, оскільки англійське дієслово бідне на словотворчі афікси: *license(n)* — ліцензія; *license(v)* — надавати ліцензію [Завгороднєв 1999, с. 205].

Вчені розглядають також **синтаксичний спосіб словотворення**. Найменування науково-технічних понять за допомогою складених термінів знаходиться у відповідності з традиційним визначенням терміна як слова (або словосполучення), графічна (фонетична) оболонка якого співвіднесена з відповідним поняттям в системі понять даної області знання. Вираження поняття за допомогою складеного терміну не суперечить знаковій природі терміна-знака. Термін, чи то слово чи то словосполучення, являє собою мовний знак, що фіксує знання в спеціальній області діяльності. Поняття не втрачає цілісності незалежно від засобів та способів вираження його змісту. Складений термін є одним знаком, що відповідає одному поняттю [Журавлева 1998, с. 149].

Природа термінологічного словосполучення розглядається наступним чином: усілякий термін не тільки іменує поняття і тим самим слугує його назвою, але також відбиває в якійсь мірі зміст поняття. Необхідність повніше відбити ознаки поняття і приводить до створення переважно терміносполучень [Даниленко 1977, с. 95]. Особливістю термінів-словосполучень є слово-домінанта, яке як ядро обростає додатковими уточнювальними означеннями. Тим самим складний термін набуває певної смислової цілісності, точності визначення того чи іншого поняття. Ось як це реалізується в текстах англомовної періодики:

In spite of growth potential, the Dow Jones Industrial Average fell 1.3\$, or 101.74points, to 7818.37[WSJ. Feb 12, 2013, p. 25]. (Не зважаючи на існуючий потенціал економічного зростання, індекс Доу Джонса для акцій промислових компаній знизився на 1,3 долара, або на 101,74 пунктів, до позначки 7818,37).

Аналіз способів творення сучасної англомовної фінансово-економічної термінології дає підстави для ствердження, що найбільш продуктивними способами є семантичний спосіб утворення термінів шляхом метафоричного і метонімічного перенесень, конверсія, основокладання, а також синтаксичний спосіб термінологічного словосполучення.

Література

Андренко Л. М. Терминологическое значение общеупотребительных слов : автореф. дис... канд. филол. наук: 10.02.20/ МГУ. М.: 1980. 27с.

Журавлева Т. А. Особенности терминологической номинации : Монография. Донецк : Донбасс, 1998. 253 с.

Завгороднєв Ю. А. Способи утворення фінансово-економічних термінів у сучасній англійській мові. *Іноземна філологія : український науковий збірник*. Львів : ЛДУ ім. Франка, 1999. С. 201-207.

Фесенко И. М. Отражение картины мира общенародным английским языком и языком географии (на материале наименований некоторых объектов физической географии): дисс... канд. филол. наук: 10.02.04 / Киевский ун-т им. Тараса Шевченко. К., 1993.

(Матеріал надійшов до редакції 20.02.19. Прийнято до друку 26.03.19)

УДК: 811.111:81 276.5: 336

DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-1135/2019-76-26>

ШЕВЧЕНКО О. І., КИСІЛЬОВА І. Ю.
(Запорізький національний університет)

ЖАРГОНІЗМИ В АНГЛОМОВНІЙ БІРЖОВІЙ ЛЕКСИЦІ

Стаття присвячена лінгвістичному аналізу жаргонізмів в біржовій лексиці, бурний розвиток якої зумовлений активним розвитком фінансових ринків в Україні. В результаті сформувалась спеціальна лексика, переважну більшість якої складають професіоналізми. У сучасній лінгвістичній науці поняття жаргону трактується як «певний різновид мови, соціальний діалект, який відрізняється від загальнонаціональної мови особливим лексичним складом та фразеологією», характерними